

İslami-İrani ilerleme modeli konulu stratejik düşünceler oturumu İslam İnkılabı Rehberi huzurunda düzenlendi - 1 /Dec/ 2010

Çarşamba akşamı “İslami-İrani modelinin boyutları, özellikleri ve ilkeleri”ni araştırmak amacıyla birinci “İran İslam Cumhuriyeti’nde stratejik düşünceler toplantısı İslam İnkılabı Rehberinin huzurunda ve onlarca bilim adamının katılımıyla düzenlendi.

4 saatten fazla süren bu toplantıda ilk önce düşünür ve uzmanlardan 14 kişi yaklaşık 3.5 saat boyunca İslami-İrani ilerleme modeli hakkındaki muhtelif görüşlerini ve çelişkili hususları dile getirdiler.

Toplantının devamında İslam İnkılabı Rehberi Ayetullah Hamanei bu stratejik modelin geliştirilmesi sürecinde ülkedeki tüm elitlerden yararlanılması gerektiği zaruretini vurgulayarak, İslami-İrani ilerleme modelinde düşünce, bilim, hayat ve maneviyat gibi dört faktörün önemini hatırlattı ve bu modelin ülkenin tüm kalkınma ve ilerleme programları belgelerinin en üstünde yer alacağını söyledi.

İslam İnkılâbı Rehberi stratejik düşünceler birinci oturumunda bilim adamları, elitler ve talebelerin bilimsel konuşma ve makalelerinden sevinç ve takdirini dile getirerek, bunun İran bilim adamları ve elitlerinin üstün yeteneğini ortaya koyduğunu ve İran İslam Cumhuriyetinde böyle bir oturumun eşsiz olduğunu söyledi.

Stratejik düşünceler oturumunun devam etmesinin gerekli olduğunu hatırlatan İslam İnkılabı Rehberi, “Ülkede yapılması gereken çok büyük hedef ve işler mevcuttur ve bunların hayata geçirilmesi için elitlerin yüksek seviyeli kapasite ve yeteneklerinden yararlanılması gerekir” ifadesini kullandı.

Ayetullah Hamanei ilk önce elit ve bilginler arasında ve daha sonra toplumun genel düzeyinde olmak suretiyle ülkenin büyük hedefleri hakkında gerekli alt yapı ve kültürün oluşturulmasının bu gibi stratejik oturumlardan güdülen asıl hedeflerden olduğunu hatırlatarak, bu gibi oturumlardan güdülen 3. bir hedefin ise ülkenin geleceğe yönelik hareketin istikamet ve raylarının belirlenmesi olduğunu söyledi.

Kesin hedefe varmak hususunda aceleci davranılmaması gerektiğini de hatırlatan İslami inkılabı Rehberi, İslami-İrani ilerleme modelinin hazırlanmasının ancak uzun vadeli ve en iyimser haliyle orta vadeli bir süreci gerektirdiğini, ancak bu çalışmalarda makuy süratin de var olmasının şart olduğunu söyledi ve “Bu modelde hedefler belirlenmektedir. Ancak, stratejiler zamanın şartlarına göre değişip, ıslah edilebilir. Bu durum, söz konusu modelin esnekliğini göstermektedir” ifadesini kullandı.

Ayetullah Hamanei daha sonra ilerleme modelindeki dört önemli alanın içeriğini açıklayarak şunları söyledi: “Buradaki model kelimesi kapsamlı bir harita anlamına gelmektedir. Ayrıntılı bir harita olmazsa, geçen 30 yılda olduğu gibi ekonomik ve kültürel alanlarda bazen çelişkili hareketlere sürüklenebiliriz. Modelin hedefleri, değerleri ve yöntemleri İslam ilkelerine dayanmak zorundadır. Toplumumuz ve devletimiz, İslami”dir ve biz ilerleme modelimizi İslami kaynaklara dayanarak hazırlamakta olduğumuz için iftihar etmekteyiz.”

İslami İnkılabı Rehberi, modelde “İrani” kelimesinin yer almasına da değinerek şunları dile getirdi: “Bu modelde İran”ın tarihi, coğrafi, sosyal, kültürel ve ekonomik şartlarına dikkat edilmelidir. Bütün bunlara ilave olarak, modeli biçimlendiren düşünürler, İranlıdır. Yani ülkenin geleceğini belirlemek için bizzat bu toprakların düşünürleri çaba harcayacaktır.”

Ayetullah Hamanei “kalkınma” yerine “ilerleme” kelimesinden yararlanılmasının nedenini de şöyle açıkladı:

“Kalkınma kelimesi, alışılmamış bir uluslararası deyimdir ve bizim kabul etmediğimiz değerleri içeren apayrı bir anlama sahiptir. Bu yüzden “ilerleme” kelimesinden yararlanıldı. Bu arada başkalarının kavramlarını İslam İnkılâbı tarihi boyunca ödünç almadık.”

İslam İnkılâbı Rehberi, model üzerindeki çalışma sürecinde mevcut durumdan ideal duruma nasıl ulaşılabileceğinin gösterilmesi gerektiğini hatırlatırken, modelin ismindeki İslami ve İrani vurgusunun, başkalarının elde ettiği neticeler ve edindikleri tecrübelerden yararlanılmayacağı anlamına gelmediğini kaydetti.

Bu modelle birlikte mütefekkir bir topluma doğru ilerlenileceğini ve düşünce üretiminin toplumun apaçık hakikatlerinden birine dönüşeceğini umduğunu dile getiren İnkılâp Rehberi, eğitim, öğretim ve medyaları düşünce üretimi sürecinin temel vasıtaları olarak gösterdi.

Ayetullah Hamanei İran’da bilimsel alanlarda süren bağımsızlık hareketinin olanca gücüyle ivme kazanması gerektiğinin altını çizdi ve sonra da halkın yaşantısındaki güvenlik, refah, özgürlük, devlet, bağımsızlık ve milli onur gibi önemli çizgilerin bu modelde dikkatle incelenmesi zaruretine değindi.

Modelin dördüncü ve en önemli alanının “maneviyat” olduğunu belirten Ayetullah Hamanei, maneviyatın niçin tüm alanlarda ve meselelerdeki gerçek ilerlemenin ruhunu oluşturduğuna bu uzun erimli ve karmaşık planlamada dikkat edilmesi gerektiğini söyledi.

Bu modelin İslami içeriği, İnkılâp Rehberi’nin sohbetinin bir başka bölümünü oluşturmaktaydı. Ayetullah Hamanei ilerleme modelinde tevhid meselesine dikkat edilmesinin önemli bir zaruret olduğunu hatırlatarak, “eğer tevhid, Allah’a olan itikad ve bu inanca bağlılık beşer hayatında daha geniş yer bulursa, beşer toplumlarının sorunları çözüme kavuşacak ve hakiki ilerleme yolu açılmış olacaktır.”

İslam İnkılabı Rehberi sözün burasında dünya ve ahiretin birbirinden koparılamayacağını hatırlatarak, insanın İslami dünya görüşünde temel eksenini oluşturduğunu belirtti; ancak insanın İslam’da ve Batı’lı maddi felsefelerde ana eksen olması arasında fark bulunduğunu ifade ederek şöyle konuştu: “İslam’ın nihai hedefi, insanın kurtuluşa ermesidir. Bu bakış açısında adalet, güvenlik, refah ve ibadet gibi meseleler bir mukaddeme ya da orta erimdeki hedefler durumundadır. Oysa asıl hedef insanın saadetidir. Bu çerçevede halka dayalı bir düzen de halkın hakkı olduğu gibi halkın görevidir de... Bu yüzden hiç kimse “toplumun kokuşması ya da kurtuluşu beni ilgilendirmiyor” diyemez.”

Ayetullah Hamanei İslami-İrani ilerleme modelinin yeterli derecede dikkat etmesi gereken bir başka konunun da İslam’da devlet meselesi olduğunu kaydederek şunları söyledi: “Ferdî salâhiyetler İslam’da büyük öneme sahiptir ve bir sorumluluğu ya da bir müdüriyeti üstlenmek isteyen herkes gerekli yetkinliklere sahip olmalıdır. Yoksa, bu yetkiyi üstlenmekle, meşru olmayan bir girişimde bulunmuş demektir. Aynı şekilde üstünlük taslayan ve her şeyi kendisi için isteyen biri de kudret edinme hakkına sahip olmadığı gibi, halk da böyle bir insanı seçme hakkına sahip değildir.”

Ayetullah Hamanei ilerleme modelinde ekonominin önemi hakkında konuşurken de şu görüşleri dile getirdi: “İslam’da adalet, hak ve batılı birbirinden ayıran temel kriterdir. Adalet, devletlerin meşru olup olmadığını ortaya koyan temel kriterdir. Bu bağlamda ekonomiye maddi olmayan bir bakışla yaklaşmak zaruridir. İslam servete önem vermekte ve servet üretimini iyi karşılamaktadır. Anca, bunun sulta, israf ya da fesada yol açmaması şartıyla...”

Bu toplantıda İslami-İrani ilerleme modeli hazırlanırken ne gibi konulara dikkat edilmesi üzerine konuşmalarda bulunan düşünürler ise İran’ın yarım asırdır petrole bağımlı bir ekonomiye sahip olduğunun unutulmaması, eğitim sisteminde reform, Batı’nın tanınması ve rakipler karşısında esneklik, milli özgüvenin artırılması, modern kalkınma kimliğinin yeniden okunması, düşünce özgürlükleri, aile kurumunun güçlendirilmesi ve kadınlara bir araç gibi bakılmaması, İslami mimari, siyasal katılım ve globalleşme gibi önemli konuları gündeme getirdiler ve İslami kavramların icrası sırasında maslahat adına sekularize edilmemesi ve pratikte yine Batı’lı kalkınma çerçevesine sürüklenilmemesini öğütlediler.